

Pensumliste

Emnekode:	NO222
Emnenamn:	Norsk som andrespråk og flerkulturell pedagogikk, emne 2
Semester:	Vår 2019
Årstal:	2019
Samla sidetal:	1200 sider (+ tekstpensum)
Sist oppdatert:	12.11.2018

1) FELLES DEL

- Cummins, J. (2018). Teachers as Knowledge Generators: Pushing the Boundaries at Thornwood Public School. I: A. M. V. Danbolt, G. T. Alstad & G. T. Randen (Red.), *Litterasitet og flerspråklighet – muligheter og utfordringer for barnehage, skole og lærerutdanning* (s. 17–39). Bergen: Fagbokforlaget. Landslaget for norskundervisning. (21s)
- Eriksen, T. H. & Sajjad, T. A. (2015). *Kulturforskjeller i praksis. Perspektiver på det flerkulturelle Norge*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kapittel 1-10 (122s)
- *Fuglerud, Ø. (2017). *Migrasjonsforståelse, flytteprosesser, rasisme og globalisering*. Oslo: Universitetsforlaget. Del 1, kapittel 2 Rasisme – hva er det? (22s)
- *Ellingsen, E. (2007). Skjønnlitterære representasjoner av den Andre i et diskursanalytisk perspektiv. Noen utviklingslinjer i barne- og ungdomslitteraturen. *NOA norsk som andrespråk*, 23 (1) 5–36. (27s)
- *Gitz-Johansen, T. & Thomsen, J.P. (2014). Diversitet. I: H. Dorf & J. Rasmussen (Red.), *Pædagogisk sociologi* (s. 221 – 240). København: Hans Reitzels Forlag. (16s)
- *Gitz-Johansen, T. (2012). Monokulturalisme, multikulturalisme og anerkendelse. I: A. Froberg (Red.), *DSA-vejledning – dansk som andetsprog og den interkulturelle skole i praksis*. (s. 57 – 78). Frederikshavn: Dafolo. (18s)
- Golden, A. (2014). *Ordforråd, ordbruk og ordlæring i et andrespråksperspektiv*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. Kapittel 8, 9 (39s)
- *Gujord, A.-K., Neteland, R. & Selås, M. (2018). Framvekst av morfologi, syntaks og ordforråd i tidleg andrespråksutvikling – ein longitudinell kassstudie. I: *NOA norsk som andrespråk*, 1-2, 93–123. (26s)
- Hvistendahl, R. (2004). Læremidler i norsk i den kulturelt komplekse skolen – utfordringer og muligheter. I: D. Skjelbred & B. Aamotsbakken (Red.), *Fokus på pedagogiske tekster 7. Seks artikler om det flerkulturelle perspektivet i læremidler*. Notat 1/2004 Høgskolen i Vestfold. (28s) elektronisk utgave: http://www-bib.hive.no/tekster/hveskrift/notat/2004/notat1_2004.pdf

- *Kanstad, M. (2018). Utvikling av språkfelleskap gjennom kommunikasjon via tolk. I: S. Kibsgaard (Red.), *Veier til språk i barnehagen*. (s. 168–185). Oslo: Universitetsforlaget. (17s)
- Kulbrandstad, L. A. & Ryen, E. (2018). Hvordan læres et andrespråk? Overordnede perspektiver. I: A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 27–47). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (20s)
- *Loona, S. (1995). Kultur og identitet i det flerkulturelle samfunn. I: *Tidsskrift for Norsk Psykologiforening* 32 (8), 682–692. (10s)
- Loona, S. (2015). Barn på flukt og i krise- tiltak i skolen. I: E. Ryen & G. Standnes (Red.), *NAFO -10 år for flerkulturell barnehage og skole*. Valset: Oplandske Bokforlag. Elektronisk utgave: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2015/03/Barn-p%20C3%A5-flukt-og-i-krise-tiltak-i-skolen-Loona.pdf> (8s)
- *Mac Donald, K. & Ryen, E. (2008). Strukturer i norsk og morsmål. I: E. Selj & E. Ryen (Red.), *Med språklige minoriteter i klassen* (s. 223–253). Oslo: Cappelen. Akademisk forlag. (30s)
- Mejdell, G. (1990). Arabisk-norsk kontrastiv grammatikk. I: A. Hvenekilde (Red.), *Med to språk* (s. 65–91) Oslo: Cappelen. Elektronisk utgave (26s)
<http://www.nb.no/nbsok/nb/b95bc618c25396e90537f9f34631e5a5?lang=no#17>
- (Alternativ grammatikk kan velges etter godkjenning.)
- Nordanger, M & Nistov, I. (2018). Kva er mellomspråk? I: A.-K.H. Gujord & G. Tveit-Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 261–285). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (24s)
- *Nordkvelle, Y. T. (2006). Skolens internasjonalisering – mellom ”utbytting” og ”solidaritet”. I: B. Brock-Utne & L. Bøyese (Red.), *Å greie seg i utdanningssystemet i nord og sør* (s. 99–109). Bergen: Fagbokforlaget. (10s)
- *Raundalen, M. & Schultz, J.-H. (2012). *Krisepedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2) (26 s.)
- Randen, G. T. (2018). Norskkompetanse og multikompetanse hos flerspråklige elever. I: A. M. V. Danbolt, G. T. Alstad & G. T. Randen (Red.), *Litterasitet og flerspråklighet – muligheter og utfordringer for barnehage, skole og lærerutdanning* (s. 97–121). Bergen: Fagbokforlaget. Landslaget for norskundervisning. (21s)
- Randen, G. T. & Danbolt, A.M. (2018). Metaspråklig bevissthet og andrespråklæring i skolen. I: A.-K.H. Gujord & G. Tveit-Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 311–331). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (20s)
- Røthing, Å (2015). Rasisme som tema i norsk skole – Analyser av læreplaner og lærebøker og perspektiver på undervisning. I: *Norsk Pedagogisk tidsskrift* 99(02) 72–84.
https://www.idunn.no/npt/2015/02/rasisme_som_tema_i_norsk_skole_-_analyser_av_laereplaner_og (11s)
- Skaret, A. (2018). Annerledeshet i dyrefortellinger, slik barn ser det. En resepsjonsanalyse av bildeboka Prikken av Margret Rey og H.A. Rey. I: A. M. V. Danbolt, G. T. Alstad & G. T. Randen (Red.), *Litterasitet og flerspråklighet – muligheter og utfordringer for barnehage,*

- skole og lærerutdanning* (s. 123–140). Bergen: Fagbokforlaget. Landslaget for norskundervisning. (16s)
- Thun, C. (2015). Grenser for norskhet? Om barns medborgerskap og kulturelt mangfold i barnehagen. I: Norsk Pedagogisk Tidsskrift 99 (3-4), 194–207. <https://www.idunn.no/npt/2015/03-04/grenser-fo-r-norskhet--om-barns-medborgerskap-og-kulturelt> (11s)
- Tonne, I., Nordby, A. R., Seljevold, K. E., Simonsen, M. & Ufs, S. (2011). Poesi og lingvistiske kontraster. Språklig oppmerksomhet i klasserommet. I: *NOA Norsk som andrespråk*, 27(2), 24–43 <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/864> (19s)
- Welstad, T. (2014). Elevenes faglige utdanning og menneskelige utvikling i skolen – rettslige utfordringer og praktiske dilemmaer. I: K. Westrheim & A. Tolo (Red.), *Kompetanse for mangfold. Om skolens utfordringer i det flerkulturelle Norge* (s. 119–149). Bergen: Fagbokforlaget. (28s)
- Westrheim, K. (2014). Det flerkulturelle i et kritisk perspektiv. I: K. Westrheim & A. Tolo (Red.), *Kompetanse for mangfold. Om skolens utfordringer i det flerkulturelle Norge* (s. 27–55). Bergen: Fagbokforlaget. (23s)
- *Aambø, R. (1998). Kva er «god» litteratur? – Val av litterære tekstar. I: R. Aambø (Red.), *Litteraturmøte* (s. 26–39). Oslo: Cappelen. (14s)

Tekstpensum:

- Bergström, Gunilla (2006). *Albert Åberg og soldatpappaen*. Oslo: Cappelen.
- Daly, Niki (2001). *Kwela Jamela og Julie*. Måløv: Hjulet.
- Diep, Nhu (2011). *Lille Ting & Tung & Trang*. Oslo: Cappelen Dam
- Grobler, Mari & Elizabet Pulles (1997). *Gaver til mor*. Måløv: Hjulet.
- Mirreh, Abdirahman Galileh (1996/2000). *Nomadens stemme - Fabler og eventyr fra Somalifolket*. Kulturbro Forlag. (3 fabler/eventyr)
- Henriksen, Hilde & Ohlsson Helena (2010). *Sitronlimonaden*. Oslo: Magikon.
- Rey, Margret (1945). Prikken. I: E. S. Stubbe & T. Opsahl (1992)(Red.), *Den store dyreboka. Bind 1. Fortellinger om bjørne, rever og andre dyr*. (132-149. [Oslo]: Bokklubbens barn
- Robert, Na'ima bint & Nilesh Mistry (2005). *Den virvlende hijab*. Mantra Lingua, London/Deichmanske bibliotek - DFB
- Sjögren, Viveka (2009). *Den andre mammaen*. Oslo: Gyldendal.
- Solberg, L. A. N. ((2015). *Mine to oldemødre*. [Oslo]: Gyldendal
- Enten:** Can, Mustafa (2008). *Tett inntil dagene. Fortellingen om min mor*. Oslo: Cappelen Damm

Eller: Joof, Camara Lundestad (2018). *Eg snakkar om det heile tida*. Oslo: Samlaget.

Eller: Shakar, Zeshan, Shakar (2017). *Tante Ulrikkes vei*. [Oslo]: Gyldendal

Et utvalg andrespråkstekster (deles ut på samling)

2) SÆRSKILT DEL

a) Litteratur for førskolelærere som arbeider/skal arbeide i barnehagen

Alstad, G. T. (2016). *Andrespråk og flerspråklighet i barnehagen. Forskningsperspektiver på barnehagepraksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 5, 6, 7 (82s)

*Axelson, M. (2009). Litteracitåtshendelser och litterasitetspraksis i flerspråkiga förskolor. I: O. K. Kjørven, B.-K. Ringen & A. Gagné (Red.), *Teacher Diversity in Diverse Schools - Challenges and Opportunities for Teacher Education* (s. 251–265). Vallset: Oplandske Bokforlag. (13s)

Bundgaard, H & Gulløv, E. (2008). *Forskel og fællesskab. Minoritetsbørn i daginstitution*. København: Hans Reitzels Forlag. Kap.1 (fra s. 28), kap. 2, 4, 6, 7. (89s)

Gjervan, M., Andersen, C. E. & Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kapittel 5 og 7 (57s)

Kibsgaard, S. & Husby, O. (2014). *Norsk som andrespråk: Barnehage og barnetrinn*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1–7 (150s)

Kibsgaard, S. & Kanstad M. (Red.) (2015). *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 4, 6, 9 og 10 (51s)

Sand, S. (2016). *Ulikhet og fellesskap. Flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Vallset: Oplandske bokforlag. Kapittel 2, 3, 4 og 6 (98s)

b) Litteratur for lærere som arbeider/skal arbeide i skolen

Engen, T. O. (2014). Tilpasset opplæring i superdiversiteten? I: K. Westrheim & A. Tolo (Red.), *Kompetanse for mangfold. Om skolens utfordringer i det flerkulturelle Norge* (s. 56–95). Bergen: Fagbokforlaget. (39s)

Velg enten:

*Fondevik, B. (2015). Kartlegging og vurdering av skriveferdigheter på ungdomssteget. I: A. Golden & E. Selj (Red.), *Skriving på norsk som andrespråk. Vurdering, opplæring, elevenes stemmer* (s.35–51). Oslo: Cappelen (16s)

eller:

*Golden, A. & Monsen, M. (2015). Vurdering av tekster skrevet til norskprøvene for voksne. I: A. Golden & E. Selj (Red.), *Skriving på norsk som andrespråk. Vurdering, opplæring, elevenes stemmer* (s. 201–215). Oslo: Cappelen (14s)

- *Gibbons, P. (2006). *Stärk språket stärk lärandet*. Stockholm: Hallgren & Fallgren Studieförlag AB. Kapittel 2 Tal i klasserummet. (31s)
- Gitz-Johansen, T. (2006). *Den multikulturelle skole – integration og sortering*. Frederiksberg C: Roskilde Universitetsforlag. Kapittel 5, 6, 7 og 10. (91s)
- *Grimstad, B. & Myklebust, R. (2012). Kåll og fåråkål – om flerspråklige elever i individuelt og kollektivt arbeid. I: P. Haug (Red.), *Kvalitet i opplæringa. Arbeid i grunnskolen observert og vurdert*. (s. 194–222) Oslo: Det Norske Samlaget. (27s)
- Gujord, A.-K. H. & Ragnhildstveit, S. (2018). Tverrspråkleg påverknad – status og trendar i norsk andrespråksforskning. I: A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 133–161). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (28s)
- Hauge, A.-M. (2014). *Den felleskulturelle skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 3, 4, 5, 7, og 8. (150s)
- Jølbø, I. D. (2018). Andrespråksskriving på norsk: teksten, konteksten og skriveren. I: A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 336–351). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (15s)
- Laursen, H. P. (2018). «Jeg sitter inde i den tekst». Om skriveridentitet, sprogindlæreridentitet og sprogstræk. I: A. M. V. Danbolt, G. T. Alstad & G. T. Randen (Red.), *Litterasitet og flerspråklighet – muligheter og utfordringer for barnehage, skole og lærerutdanning* (s. 41–55). Bergen: Fagbokforlaget. Landslaget for norskundervisning. (14s)
- Myklebust, R. (2018). På gruppe med dem som har undervisningsspråket som morsmål – en studie av en flerspråklig elevs muntlige deltakelse i et gruppearbeid. I: A. M. V. Danbolt, G. T. Alstad & G. T. Randen (Red.), *Litterasitet og flerspråklighet – muligheter og utfordringer for barnehage, skole og lærerutdanning* (s. 75–95). Bergen: Fagbokforlaget. Landslaget for norskundervisning. (20s)
- Nordanger, M. & Tonne, I. (2018). Eksplisitt og implisitt kunnskap, læring og undervisning. I: A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 164–185). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (21s)
- Uri, B. J. (2018). Syntaks i norsk innlærerspråk: empiriske funn. I: A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – læringsteoretiske perspektiver* (s. 235–255). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (20s)

Artiklene som er merket med stjerne (*) vil bli samlet i et digitalt kompendium og lagt ut på Canvas.

Studentene må gjøre seg kjent med følgende dokumenter og andre relevante dokumenter fra det offentlige (tilgjengelig på nettet):

Vox (2012) Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk: [Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere](#)

[Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 2012-2013. Meld. St. 6 \(2012-2013\): En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap.](#)

Kunnskapsdepartementet 2006: [Temahefte om språklig og kulturelt mangfold](#)

Kunnskapsdepartementet 2010. Norges offentlige utredninger, NOU 2010: 7: [Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsystemet.](#)

Utdanningsdirektoratet 2007: [Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter](#)

Utdanningsdirektoratet 2007: [Læreplan i morsmål for språklige minoriteter](#)